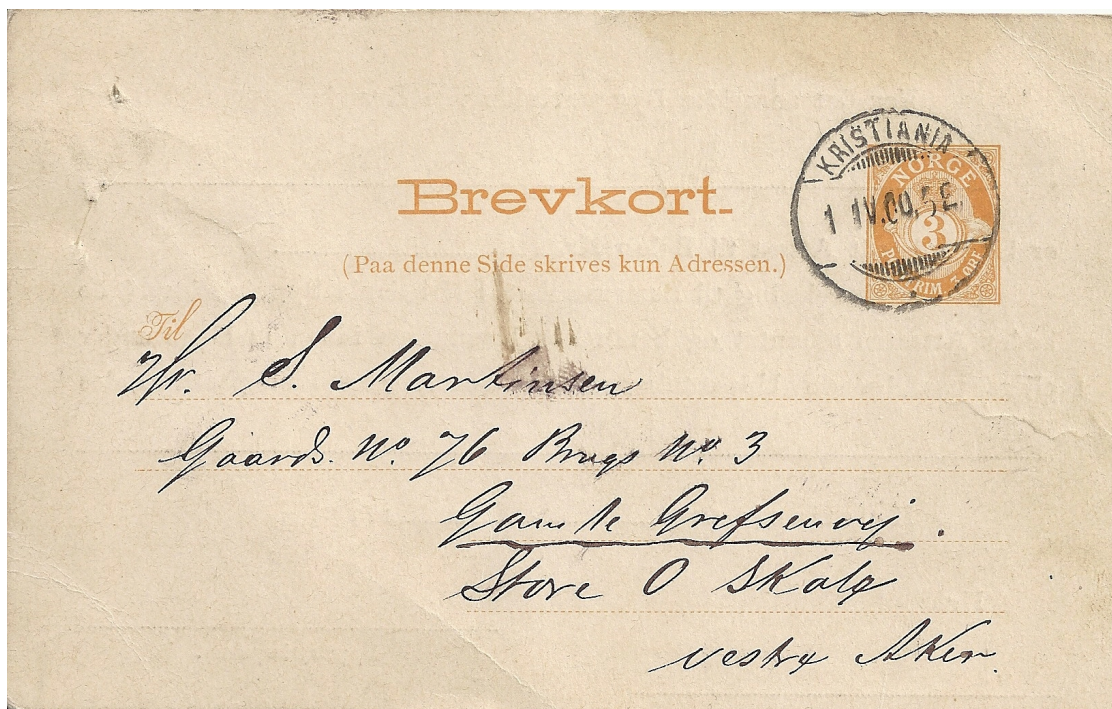
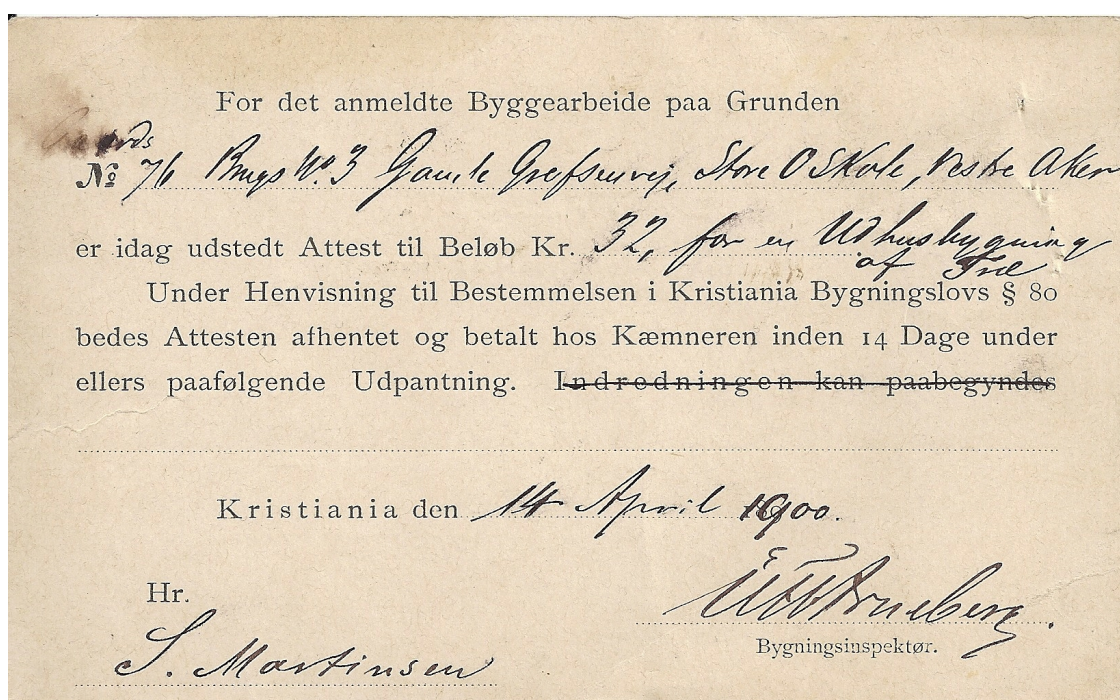

BYGNINGSVESEN, POST OG PORTO

av
Tore Haga

Vi har her et brevkort pålydende 3 øre, sendt i april 1900 fra Kristiania til adressen Gamle Grefsenvej i Aker kommune. Det dreier seg om et krav om betaling av kr 32,- for utstedelse av attest i anledning anmeldt byggearbeid på benevnt gårds- og bruksnummer, visstnok Store O Skole, gjeldende en "Udhusbygning af Træ". Trolig et behandlingsgebyr, altså. Det er i skrivet vist til Kristiania Bygningslovs § 80. Loven het egentlig Lov om Bygningsvæsenet i Kristiania og var vedtatt av Stortinget i 1899, i kraft fra ca. 1. juli s.å. Den var altså temmelig ny da dette tilfellet var aktuelt.

Så kan man spørre hvordan det hadde seg at Kristianas bygningslov hadde noen virkning i Aker kommune. Grunnlaget for dette er at Stortinget i loven bestemte at Kristiania skulle ha stor innflytelse i det såkalte byggebeltet utenfor bygrensen mot Aker, som da omsluttet byen. Byggebeltet var i lovens § 100 definert som en sone 1,4 km bred fra bygrensen og inn i Aker. § 80 gjør rede for fire soner hvor loven gjaldt, og byggebeltet var sone 4. Basert på Kristiania-kartet fra 1900 kan vi legge til grunn at Store O Skole lå i byggebeltet. Men selv om behandling av byggesaker der skulle skje etter Kristiania-lovens regler, er det uklart for meg hvorfor det var Kristiania som skulle stå for behandlingen og i den anledning utstede attest og ha betaling for dette.

Et 3 øres brevkort var ment til bruk lokalt. Sendinger fra Kristiania til Aker krevde i 1900 riksporto; for brevkort 5 øre. Lokaltakst mellom Kristiania og Aker ble i sin tid innført, men tidligst i 1905. Men riksporto for trykksaker var jo for laveste vekt 3 øre? Og teksten på baksiden av kortet er jo i hovedsak trykt. Det er to forhold som hver for seg avgjør at dette argumentet ikke holder. Det ene er at de håndskrevne tilføyelsene går langt ut over det tillatte. Det andre er at brevkort simpelthen ikke var godtatt som trykksaksending i 1900. Fem år senere ble slike sendinger godtatt, men bare hvis Brevkort var overstrøket. Syv år etter det igjen forsvant også denne restriksjonen.

Konklusjonen er at dette kortet er underfrankert. Men det er ikke satt i porto.

Kilder: Egen samling.

Lov om Bygningsvæsenet i Kristiania af 26de mai 1899.

Kart over Kristiania. Udgivet ved Byens Opmaalingsvæsen 1900.

Erling Johan Aune og Kristian Aune: Norske innenrikske portotakster & gebyrer 1877-1995.